

DNTs VEIVALG

Felleskap med og i naturen

2026-2031

1. Fellesskap med og i naturen

Veivalget 2026 til 2031 bærer navnet «Fellesskap med og i naturen». Med det ønsker vi å løfte ansvaret vi har for å ta vare på naturen for kommende generasjoner, samt viktigheten av fellesskapet DNT skaper og styrker gjennom alle våre møteplasser og all vår aktivitet i naturen.

Veivalget peker ut overordnede prinsipper, ambisjoner og delmål knyttet til hver ambisjon som viser hva vi sammen skal prioritere.

Vi skal i strategiperioden basere all aktivitet og alle valg vi tar i organisasjonen, på prinsippene bærekraft, frivillighet og trygghet.

Prinsippene danner grunnlaget for arbeidet med våre fire ambisjoner i perioden:

- DNT skal tilby attraktive og inkluderende aktiviteter og fremme livslang deltakelse i friluftslivet

- DNT skal ta vare på og videreutvikle våre hytter og ruter
- DNT skal være et fellesskap som flere ønsker å ta aktivt del i
- DNT skal være en tydelig og relevant samfunnsaktør og en pådriver for å bevare natur

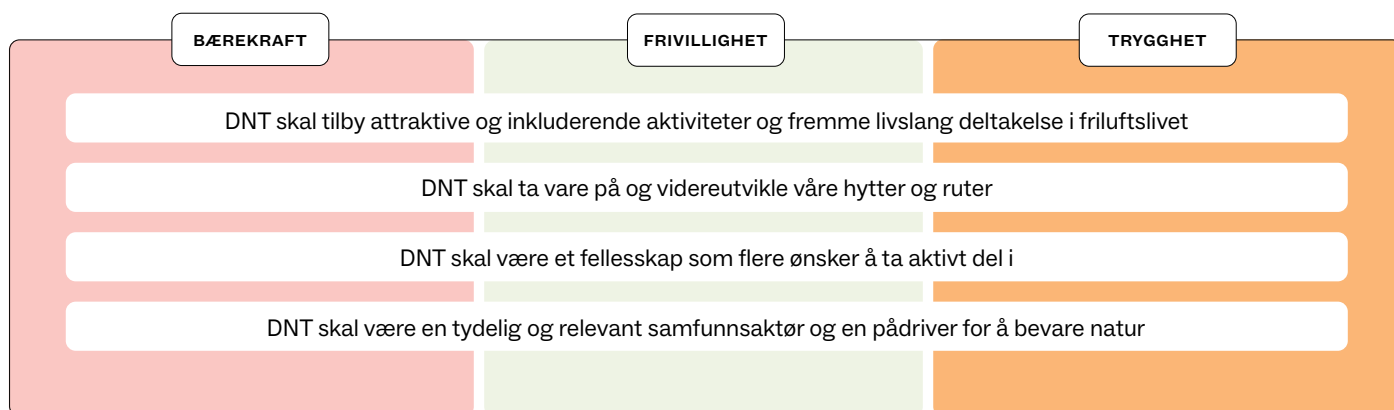
Gjennom disse ambisjonene skal vi nå vår visjon om naturopplevelser for livet.

Våre verdier – spennende, troverdig, inkluderende, enkelt og naturvennlig (STIEN) – er rettesnor for hele foreningen, og i vår formålsparagraf slår vi fast at DNT skal arbeide for et enkelt, aktivt, allsidig og naturvennlig friluftsliv, for sikring av allemannsretten og for å ta vare på friluftslivets natur- og kulturgrunnlag.

DNTs VEIVALG

Fellesskap med og i naturen

2026–2031

Formål

DEN NORSKE TURISTFORENING (DNT) skal arbeide for et enkelt, aktivt, allsidig og naturvennlig friluftsliv, for sikring av allemannsretten og friluftslivets natur- og kulturgrunnlag.

Visjon

NATUROPPLEVELSER FOR LIVET

Verdier

STIEN
Spennende, Troverdig, Inkluderende, Enkelt, Naturvennlig

2. Om dokumentet

Veivalget er Den Norske Turistforenings strategi for perioden 2026 til 2031. Det viser vei for hvordan DNTs medlemsforeninger legger opp sitt arbeid i strategiperioden, som igjen legger føringer for hva sentralledet skal prioritere hvert år.

DNTs virksomhet er forankret i våre vedtekter og medlemskapsavtalen mellom DNT (ved DNT sentralt) og medlemsforeningene. Meningen med veivalget er ikke å beskrive hele bredden i DNTs virksomhet, men å velge ut de områdene DNT-fellesskapet skal spisse innsatsen mot i årene frem mot 2031.

DNTs medlemsforeninger, DNT ung, DNT fjellsport og DNT sentralt (administrasjonen og landsstyret)

konkretiserer i egne planer hvordan de skal jobbe for å nå ambisjonene og delmålene i veivalget.

Tiltakene som er nødvendig for å lykkes, utvikles av den enkelte medlemsforening, i samarbeid mellom medlemsforeninger og mellom medlemsforeninger og DNT sentralt.

I kapittel 3 beskrives DNTs samfunnsrolle, og i kapittel 4 beskrives utviklingstrekk i samfunnet som påvirker DNT, og som gir utfordringer og muligheter i strategiperioden. Prinsippene og ambisjonene, som sammen utgjør de strategiske valgene vi tar for å møte utfordringer og bruke muligheter, blir nærmere beskrevet i kapittel 5 og 6.

Foto: Henrik Kyte Assmann

3. DNTs samfunnsrolle

Naturopplevelser gir livet mening. De gir oss glede, fellesskap og nærhet til hverandre og naturen. Naturopplevelser utfordrer både kropp og sinn og gir oss aktivitet, mestring og ro. De lar oss videreføre og dele en kulturarv og turtradisjon som er bygget på kjærlighet til naturen og et sterkt ønske om å ta vare på den.

I mer enn 150 år har DNT jobbet for at flere skal få naturopplevelser – store og små. Det startet med Thomas Heftye i 1868, på en tid da friluftsliv langt på vei var forbeholdt de få. I dag er DNT en folkebevegelse, en viktig samfunnsaktør og en av Norges største frivillige organisasjoner.

Med rundt 600 hytter, mer enn 23 000 km merket sti og nesten en million årlige dugnadstimer drifter og vedlikeholder DNTs foreninger og frivillige en unik infrastruktur for friluftsliv som er av nasjonal betydning og tilgjengelig for hele befolkningen.

Gjennom vårt hytte- og rutenett er vi en avgjørende tilrettelegger for både organisert og egenorganisert friluftsliv, og gjennom våre aktiviteter gjør vi det mulig for deltakere fra alle aldre og samfunnslag å ha friluftsliv som en del av hverdag og ferie. DNT er en ledende kunnskaps- og kompetanseleverandør innen friluftsliv og jobber med å utvikle og styrke friluftslivsferdigheter både hos enkeltpersoner og i samfunnet som helhet. Dette er ikke bare viktig for å videreføre friluftslivets kulturarv og gi flere muligheten til drive med friluftsliv, men også i et beredskapsperspektiv.

Vi er til stede i fjellet, i skogen, langs kysten og i byer og bygder, og vårt ønske om å få flest mulig ut i naturen samtidig som vi tar godt vare på den, ligger fast. Vår hovedoppgave er først og fremst å få vår egen befolkning til å ta turen ut i naturen oftere – uansett hvor i landet vi bor. Å invitere inn til vårt fellesskap, gjennom medlemskap, frivillig aktivitet og deltakelse, står sentralt for oss.

Foto: Marius Dalseg Sætre

4. utfordringer i veivalgsperioden

I årene som kommer, vil vi som samfunn møte en rekke utfordringer: En voksende klima- og naturkrise, økende ulikhet og utenforskap og komplekse problemer knyttet til befolkningens fysiske og psykiske helse. Vi vet også at konkurransen om folks tid, oppmerksomhet og engasjement spisser seg til, og at økt profesjonalisering, stigende krav til frivillig arbeid og voksende forventninger til vårt tilbud gjør seg gjeldende.

Disse utfordringene treffer DNT direkte og indirekte.

Muligheten til å drive med friluftsliv trues av tap av natur. Bit for bit har naturen blitt bygget ned eller forringet, og grønn omstilling og ønsket om vekst og utvikling i landets kommuner legger stadig større press på naturen. Om dette fortsetter, vil store naturverdier gå tapt – og med det muligheten for gode naturopplevelser.

Det ligger også utfordringer i bruk av naturen til friluftslivsaktivitet, som forsterkes av at det kommer stadig flere turister til Norge for å oppleve norsk natur: Slitasje og forsøpling på steder hvor mange ferdes, utfordringer for dyreliv som fortrenses, høyt forbruk av ressurser som dyrt utstyr og transport for å komme seg dit man vil, samt nedbygging av natur

til hytter og reiselivsanlegg. Vi står ved et veiskille i friluftslivets historie, og vi nærmer oss noen tålegrenser. Retten til å ferdes i utmarka er ikke en selvfølge når presset på natur og miljø blir for stort.

Inaktivitet og psykisk helse er en annen av vår tids utfordringer. En stor andel av befolkningen bruker for lite tid på fysisk aktivitet og er i ro store deler av dagen. Barn tilbringer stadig mindre tid i naturen og mer tid foran skjerm. Også voksne bruker mye av sin våkne tid foran en skjerm, og sykefraværet knyttet til psykisk helse viser en betydelig økning de siste årene.

Frivillighet og friluftsliv representerer en arena hvor man kan koble av og finne balanse, overskudd og vennskap, og friluftsliv er den aktiviteten som inaktive oppgir som enklest å bli med på. For barn og unge kan friluftsliv være en arena som gir mestring, bevegelsesglede og fellesskap framfor konkurranse, måling og utstyrsjag. Naturen er åpen for alle, og forskning viser at bruk av natur og friluftsliv gir fysiske så vel som mentale helsegevinster, med svært begrenset ressursbruk. Utfordringen for DNT handler om rammevilkårene for vårt arbeid og om å nå dem vi ikke når i dag.

Foto: Hilde Fjermestad Aase

Det er dokumentert sosial ulikhet i deltakelsen i friluftsliv. Deltakelsen varierer særlig med sosioøkonomiske forskjeller og hvorvidt foreldrene er født i Norge eller ikke. En større andel av befolkningen vokser opp uten å lære grunnleggende kunnskap om friluftsliv i familien. Når vi samtidig vet at ulikheten i Norge har vokst gjennom tiår, gir det DNT et ekstra ansvar for inkludering og opplæring. Dette ansvaret innebærer også en vilje til å tilpasse tilbudet vårt for å favne bredere og imøtekomme nye behov og ønsker.

Dette arbeidet, i likhet med alt annet DNT gjør, skal skje mens kravene til og vilkårene for

frivillige organisasjoner er i endring. Vi møter økende krav for å kunne drive med frivillighet, og vi ser at profesjonalisering, kommersialisering og en dreining i synet på ansvar for egen sikkerhet kan være en trussel mot vår modell. Det er også utfordringer knyttet til å rekruttere frivillige, særlig til langvarig engasjement og blant yngre aldersgrupper. Vi må kontinuerlig jobbe for politisk forståelse for at frivillighet koster, og for at en større satsing på frivillighet og forebygging med forutsigbare økonomiske forutsetninger for frivillige organisasjoner vil lønne seg for samfunnet over tid, både økonomisk og i form av styrket fellesskap og bedre folkehelse.

Foto: Stine Prøitz Jørgensen

5. Veivalgets prinsipper

BÆREKRAFT

Bærekraftige veivalg er å leve i dag på en måte som ikke ødelegger for fremtidige generasjoner. For DNT handler det på den ene siden om å ta vare på naturen og på den andre om sosial rettferdighet.

Med hyttene våre har DNT drevet delingsøkonomi i over 150 år, og vi har invitert stadig flere ut i naturen og inn i fellesskapet friluftslivet representerer. I tråd med verdiene enkelt og naturvennlig har det skjedd gjennom å tilrettelegge for et nettopp enkelt og naturvennlig friluftsliv, der folk kan få store opplevelser i egen nærnatur og eget land. Vi ønsker å være Norges mest bærekraftige ferie- og fritidstilbud og slik bidra til et mer natur- og klimavennlig samfunn.

Vi erkjenner at friluftaktivitet kan virke i motsatt retning dersom bærekraft ikke prioriteres. Derfor skal vi også framover inspirere medlemmene våre og samfunnet rundt oss og gjøre det enkelt å ta del

i et natur- og klimavennlig friluftsliv, både i DNT og utenfor. Hensynet til natur og klima skal sette rammer for hvordan vi utvikler vårt tilbud og vår aktivitet. Samtidig skal vi påvirke beslutningstakere i bærekraftig retning, blant annet ved å øke forståelsen for at klimakrisen må løses på en måte som ikke forsterker naturkrisen. Slik skal vi hver dag jobbe for at våre barn og barnebarn får de samme mulighetene til små og store naturopplevelser som vi selv får i dag.

Prinsippet om bærekraft handler også om at alle skal kunne ta del i friluftslivet, uavhengig av bakgrunn og ressurser. Ved å inkludere mennesker fra alle aldersgrupper og samfunnslag gjør vi en stor forskjell i enkeltmenneskers liv samtidig som vi blir rikere som organisasjon og sterkere som samfunnsaktør. Verdien inkluderende skal kjennetegne oss, og det innebærer også å ha et mangfoldig tilbud der noe er gratis eller rimelig nok til at alle kan delta.

Foto: John Petter Nordbø

FRIVILLIGHET

Frivillighet og dugnadsånd står sterkt i befolkningen, og DNT er en av Norges største frivillige organisasjoner. Frivilligheten er en bærebjelke og en forutsetning for alt vi gjør. Det er de frivillige som gjør det mulig å drive aktivitet over hele landet. De vedlikeholder og videreutvikler friluftslivets infrastruktur og viderefører vår felles kulturarv knyttet til friluftsliv.

For at folk skal velge å bruke tid på frivillig arbeid i DNT, må det være enkelt og attraktivt å bli og være frivillig. Det skal synes og merkes at spennende og inkluderende er blant våre verdier. Det innebærer at frivillige skal oppleve at det er rom for å ta ansvar og initiativ, og at de hos oss kan være trygge på at de får tilhørighet, opplevelser og påfyll av kompetanse. Vi skal invitere bredt inn i frivilligheten, særlig til arbeidet med barn og unge, og legge til rette for livslang deltakelse. Vi gir mennesker med og uten bakgrunn fra friluftslivet mulighet til å møtes, engasjere seg og være en del av DNT og et større fellesskap. Slik blir vi også en demokratisk kraft som sammen bidrar positivt i lokalsamfunn og storsamfunn. Denne rollen skal vi synliggjøre og bruke i vårt arbeid for å bedre frivillighetens rammevilkår.

TRYGGHET

DNT-kulturen skal være preget av tillit, sikkerhet og tilhørighet for alle – både gjester, deltagere, frivillige og ansatte. Vi skal være et sterkt kompetansefellesskap som deler erfaringer, utvikler nye ledere og tar beslutninger basert på kunnskap og innsikt.

Prinsippet trygghet favner alle disse aspektene. Trygghet er det som skaper rom for åpenhet, læring og et ønske om å delta – og for at vi skal kunne ha tillit til hverandre og til organisasjonen vi er en del av. At vi etterlever verdiene troverdig og inkluderende, er nødvendig for at vi skal kunne skape og vise fram tryggheten vi ønsker.

For å lykkes er god planlegging, gjennomføring og evaluering avgjørende i vårt arbeid, i alt fra det frivillige arbeidet vårt og tilbudene vi gir, til måten vi organiserer oss og kommuniserer på.

Gjennom vårt tilbud skal deltakere oppleve trygghet, og vi skal legge til rette for involvering, læring og inkludering underveis. Alle skal føle seg velkomne og respektert, uavhengig av erfaring, bakgrunn eller ferdighetsnivå, og vi skal arbeide for å skape et trygt organisasjons- og turfellesskap og gode hytteopplevelser.

Våre aktiviteter og vår kompetanse skal bidra til å utvikle deltakernes egenferdigheter. Friluftsliv kan være krevende, og mange av utfordringene man kan møte, krever både kunnskap, erfaring og trening. Dette stiller store krav til DNT som kompetansemiljø, som ansvarlig arrangør og som tilrettelegger av hyttetilbud og turruter. Vi må være gode på sikkerhet når vi ønsker å få flest mulig ut i naturen og skape naturopplevelser for livet. Sammen må vi sørge for at gjeldende krav og føringer blir fulgt, slik at organisasjonens aktivitet til enhver tid er sikker og trygg.

Foto: Marius Dalseg Sætre

6. Veivalgets ambisjoner

DNT skal tilby attraktive og inkluderende aktiviteter og fremme livslang deltakelse i friluftslivet.

DNT skal tilby aktiviteter for alle og gjøre det enkelt å utøve friluftsliv gjennom hele livet. Vi skal bidra til at flest mulig bruker nærområdet, egen landsdel og eget land til aktivitet og friluftsliv i hverdag, helg og ferie. Friluftslivsaktivitet er et viktig tilskudd til det lokale fritidstilbudet og bidrar til at barn og unge har et mangfold av aktiviteter de kan delta i.

Aktiviteten i DNT skal i hovedsak baseres på frivillig arbeid; de skal gjennomføres på en måte som skaper trygghet; og de skal være inkluderende og naturvennlige og på den måten bygges på prinsippet bærekraft. Gjennom å formidle kunnskap om et enkelt og naturvennlig friluftsliv og legge til rette for små og store naturopplevelser styrker vi menneskers relasjon til naturen og dermed vårt felles ønske om å ta vare på naturen.

Vi skal særlig:

- Ha aktiviteter som gjør at flere ønsker å delta
- Bidra til å styrke grunnleggende friluftslivsferdigheter i befolkningen
- Styrke arbeidet med barn og unge og øke samarbeidet med barnehage, skole og utdanningsinstitusjoner
- Sikre at flere fortsetter med friluftsliv når de går fra barn til unge og videre i ulike livsfaser
- Jobbe for å redusere økonomiske og andre barrierer for deltakelse
- Bidra til økt friluftslivsaktivitet i folks nærnatur
- Sikre et attraktivt tilbud for medlemmer med interesse for og kompetanse innen fjellsport

Foto: Marius Dalseg Sætre

DNT skal ta vare på og videreutvikle våre hytter og ruter

DNTs infrastruktur av hytter, stier og ruter gir folk over hele landet mulighet til å oppleve enkelt friluftsliv langs kysten, i skogen og på fjellet. Ulike forutsetninger og oppfatninger om hva som gir gode naturopplevelser, gir behov for differensiering av tilbudet vårt. Derfor skal vi kontinuerlig videreutvikle vårt tilbud og holde oss relevante for nye generasjoner friluftslivsutøvere, hele veien basert på frivillighet, trygghet og bærekraft.

Prinsippet bærekraft forutsetter at naturen setter rammene for vår utvikling. Vi prioriterer markedsføring av hytter, ruter og turmål som, basert på naturens premisser, tåler mer besøk, og markedsfører ikke aktivt tilbudet vårt til utenlandske flybårne gjester. Vår vekst skal primært skje gjennom et godt nærfriluftsliv, der terskelen for deltakelse er lav, fotavtrykket er lite, og helsegevinsten er høy.

Den norske allemannsretten er en viktig del av kulturarven vår og et gode for samfunnet og for den enkelte. De siste årene har store turiststrømmer funnet veien til populære turmål, og det reises spørsmål om allemannsretten må vike.

Vi i DNT skal ta vår del av ansvaret for å kanalisere trafikk etter naturens premisser og ved å fremme hensynsfull ferdsel. Sånn viser vi vei til store naturopplevelser med små avtrykk.

Vi skal særlig:

- Jobbe for å være et naturlig valg i ferie og fritid
- Videreutvikle hyttetilbudet vårt slik at det er attraktivt for bredere og mer mangfoldige brukergrupper
- Utvikle tilbudet vårt langs kysten og nært der folk bor
- Arbeide for at UT skal være Norges ledende digitale turplanlegger
- Fremme klimavennlige løsninger og effektiv ressursbruk
- Ha en restriktiv arealbruk og gjenbruke bygg fremfor å bygge nytt
- Ivareta hensynet til dyreliv og kanalisere ferdselen utenom sårbar natur

DNT skal være et fellesskap som flere ønsker å ta aktivt del i

DNT skal være et godt og trygt sted for alle som ønsker å være med, og sammen skal vi skape et inkluderende fellesskap som motiverer og gir tilhørighet og stolthet. Vi skal legge til rette for opplevelser som gir lyst til å være med videre, og for muligheter og kompetanseutvikling som gjør frivillige, ansatte og ledere trygge og engasjerte i rollene sine.

Som fellesskap skal vi ta hensyn til mangfoldet blant medlemsforeningene og samtidig videreutvikle organisasjonen for å møte samfunnsendringer og framstå som én felles organisasjon, ett DNT. Folk skal kjenne oss igjen uansett hvor de møter oss, og tilbudet vårt skal være tilgjengelig og enkelt å bruke på tvers av organisasjonen.

Vi skal ha felles retning og god styring. Det er ekstra viktig fordi frivilligheten er vår base; Skal vi klare å løse komplekse oppgaver, møte stigende krav og levere på bærekraft, må vi ha trygg økonomistyring, gode digitale verktøy og systematisk miljøledelse.

Vi lykkes best i fellesskap og ved å legge til rette for involvering, samarbeid og utvikling på tvers av medlemsforeningene.

Vi skal særlig:

- Rekruttere flere frivillige og styrke frivilligheten som arena for organisasjonsutvikling, mestring og sosial tilhørighet
- Arbeide aktivt for at de frivillige engasjerer seg over tid, bygger kompetanse og slik utgjør en kompetansebase i organisasjonen
- Jobbe for å gjenspeile mangfoldet i samfunnet blant medlemmer, deltakere, frivillige og ansatte
- Rekruttere flere medlemmer og gjøre det enkelt og attraktivt å forbli medlem
- Utvikle organisasjonen slik at DNT oppfyller forventninger og krav fra deltakere, medlemmer, DNT-fellesskapet og myndigheter og fremstår som én tydelig organisasjon, ett DNT

Foto: Linn Holstad Hines

DNT skal være en tydelig og relevant samfunnsaktør og en pådriver for å bevare natur

DNTs omfattende aktivitet gjør oss til en stor og viktig samfunnsaktør over hele landet og innenfor mange områder, som folkehelse, inkludering og naturvern. Det er en viktig del av DNTs samfunnsoppdrag å delta i politiske prosesser og debatter som påvirker frivillighet og friluftsliv. Med over 320.000 medlemmer i ryggen skal DNT i tråd med vår formålsparagraf jobbe for politiske endringer som gir flere mulighet til å delta i friluftslivet, og være en tydelig stemme for naturen.

Tap av natur er vår tids største trussel mot naturmangfoldet og friluftslivet. Bærekraft er helt avgjørende i perioden vi går inn i, både i egen virksomhet og som grunnlag for det vi kommuniserer til omverdenen, og spesielt beslutningstakere. DNT skal jobbe for at naturens og friluftslivets verdi tillegges vekt i avgjørelser om blant annet arealbruk og energipolitikk. DNT skal også jobbe for at både det offentlige og frivillige og kommersielle aktører innenfor friluftsliv og reiseliv styrker arbeidet med besøksforvaltning, slik at det blir mulig å ta allemannsretten og gratistilgangen i norsk natur inn i en ny tid.

Ved siden av å være en tydelig stemme for naturen har vi en sentral rolle i å påvirke og ta vare på

mennesker. Friluftsliv er medisin mot sosial ulikhet, inaktivitet, psykiske plager og ensomhet, og gitt gode rammevilkår og felles innsats har vi som organisasjon stor mulighet til å påvirke i positiv retning på alle disse områdene. DNTs brede og mangfoldige frivillighet gir våre budskap forankring og tyngde, og tryggheten vi etterstreber, gir oss kraft og mulighet for gjennomslag.

Vi skal særlig:

- Være en pådriver for å bevare natur- og friluftsområder og jobbe for at det fortsatt skal være mulig å oppleve uforstyrret natur
- Jobbe for å sikre allemannsretten og fremme god besøksforvaltning
- Fremme DNTs kulturarv, friluftstradisjoner og sporløs ferdsel
- Synliggjøre DNTs samfunnsmessige betydning innen folkehelse, mangfold og inkludering
- Jobbe for å bedre friluftslivets og frivillighetens rammevilkår
- Være en pådriver og en rollemodell for å redusere friluftslivets fotavtrykk, klimautslipp knyttet til transport og forbruk av friluftslivsutstyr.

7. Måling og rapportering

For følge opp utviklingen i arbeidet vårt utformes nøkkelindikatorer og digitale måleverktøy som forteller oss hvorvidt vi nærmer oss målene vi har satt oss.

DNTs bærekraftstrategi 2021 – 2030 er innarbeidet i veivalget, og DNT fortsetter å rapportere på parameterne som er utarbeidet sammen med bærekraftstrategien. De konkrete målene fra bærekraftstrategien som må nås i den enkelte

medlemsforening eller i DNT sentralt, innarbeides i medlemsforeningenes og DNT sentralt egne planer. Slik blir for eksempel målet om å fremme klimavennlige løsninger og effektiv ressursbruk et felles, overordnet mål i veivalget, mens de konkrete måtene å nå målet på, som å avvikle fossilt brennstoff i hyttedriften innen 2030, blir innarbeidet i de relevante medlemsforeningenes strategi.

Foto: Marius Dalseg Sætre

Naturopplevelser for livet

